

Kraftstation ombyggd för 40 miljoner

Nu är det slutspilt vid Bruksfallet

BOXHOLM

Nu rinner inget vatten förbi utan att göra "rätt" för sig vid bruksfallet i Boxholm när elpriset är som högst. Den ombyggda kraftstationen har i vinter gjort det möjligt för vattenkraftsägarna att ta tillvara nästan allt vatten för elproduktion.

— Tidigare har vi spilt cirka 40 procent av vattnet under högförbrukningstiden, berättar kraftproduktionschef Gillis Gustafsson.

Två ägare

Han är anställd hos Mjölby-Svartådalens Energiverk

AB som tillsammans med Tekniska Verken AB i Linköping äger krafträttigheterna i Boxholm (Bruksfallet och Flemminge).

En ny snöfattig vinter har satt sina spår runt sjön Sommen. Det talas om rekordlåg vattenstånd och det spekuleras i att den ökade kraftverkskapaciteten i Boxholm har bidragit till att sjön tömts.

Gillis Gustafsson närmast ler åt släkt tal.

— Det går inte en vår utan att det finns de som säger att vattenståndet i Sommen är det lägsta på 20 år. Men visst är det helt naturligt lågt nu efter en ny mild och snöfattig vinter. Att bruksfallets kraftstation har fått ökad kapa-

citet har dock inte ett skvatt påverkat vattennivån i sjön.

Oförändrad tappning

Han förklarar detta med att det finns totalt åtta kraftstationer i Svartån nerströms Sommen. Sex av dem kan, även efter ombyggnaden i Boxholm, svälja mer vatten än Bruksfallets kraftstation, även om det i flera fall sker med hjälp av regleringsmagasin.

Tappningen ur sjön behöver aldrig, säger han, ökas för Boxholmsstationens skull.

— Efter vintermånaderna tappar vi nu bara fyra sekundkubikmeter, det som vi enligt vattendomen måste tappa med undantag för juli

månad då vi får gå ner till 3,5. Om vattenståndet i sjön understiger en nedre gräns gäller också andra regler, men där är vi inte nu, säger han.

Kraftverksföretagen har, enligt en annan vattendom, att spela med en nivåskillnad i sjön på högst 1,5 meter.

Av ren självbevarelsedrift försöker de nu att spara på vattnet för att kunna köra desto friskare under högförbrukningstiden novembermars när de får mer betalt för elen.

Ny vattenväg

Bruksfallets kraftstation byggdes om på tio månader. Även om invigningen dröjer

till i maj så har den varit i drift sedan 10 januari.

Både turbinen och generatortorn är nya och vattenvägen är ändrad ända från sågverksdammen till avloppstunneln.

3 000 kubikmeter sten har sprängts bort där tillloppstuben i stål ligger med

kraftig lutning ner mot turbinen. Turbinen är placerad tio meter lägre än tidigare.

För ett ovant öga är dock den enda synbara yttre nyheten en tillkommande byggnad.

Den 600 meter långa avloppstunneln, som byggdes på 1940-talet och som leder turbinvattnet ut i Svartån

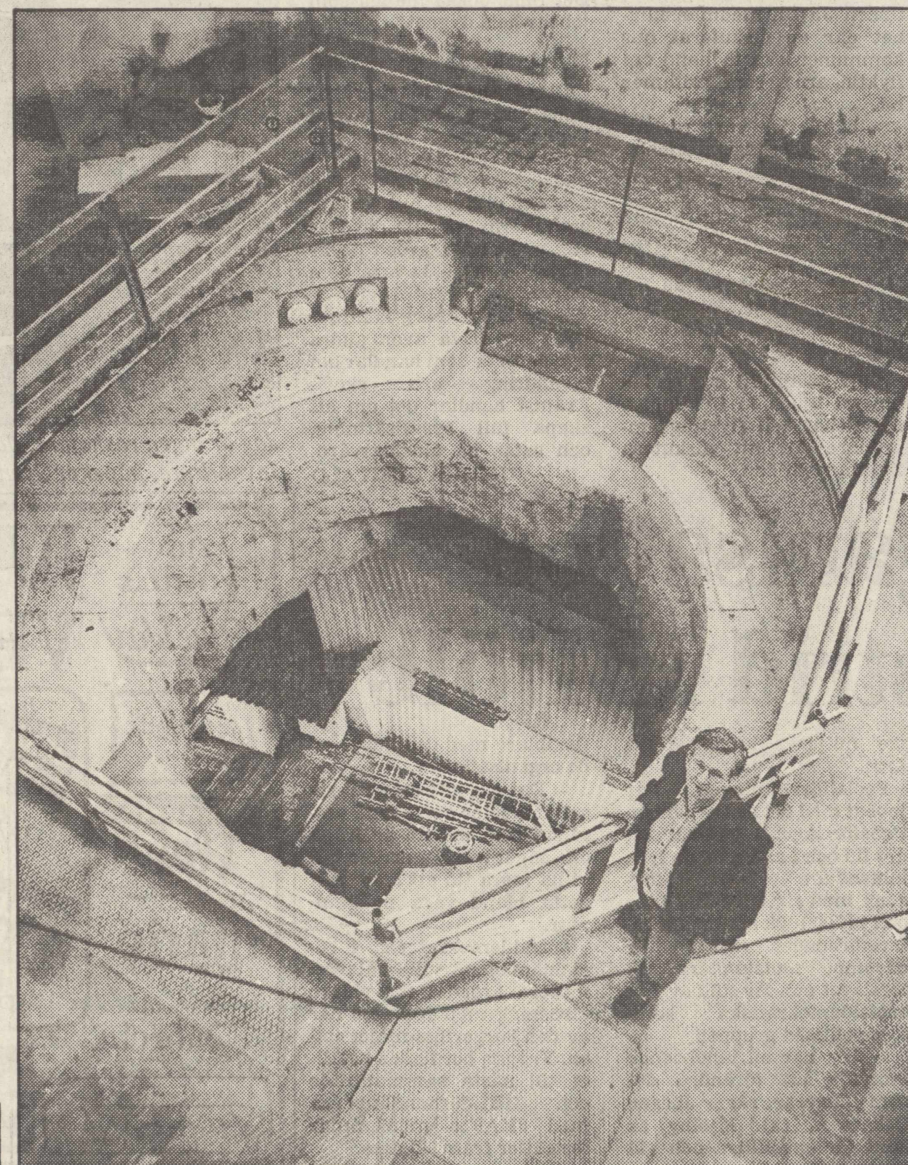
igen, är densamma som förut.

Investeringen har kostat 40 miljoner kronor. Pengar som vattenkraftsägarna räknar med att få igen på en 25-årsperiod.

Text: KARL-JOHAN NORÉN
Foto: OLLE STRÖM

Den om- och tillbyggda kraftstationen i Boxholm vid Bruksfallet har kostat 40 miljoner kronor. Pengarna ska tjänas igen på en 25-årsperiod genom ökad elproduktion.

Kraftproduktionschef Gillis Gustafsson har bara ett stort hål bredvid sig i Bruksfallets kraftstation där den tidigare generatortorn stod. Nu får han sänka blicken tio meter för att upptäcka den nya.

Foto: KARL-JOHAN NORÉN

En nöjd min hos invigaren Arne Setterberg. Han lyckades bättre än vad självaste kraftproduktionschefen hade gjort i genrepet och fick på första försöket i gång det nya kraftverket i Boxholm.

Bruksfallets kraftstation invigd 8/5 1992

Vattenkraftens Sigyn

BOXHOLM

Invigningen av Bruksfallets kraftstation i Boxholm följdes av bland andra tre gäster från Lettland. Projektledaren Gillis Gustafsson framhöll Boxholmsbornas positiva attityd till kraftverksbygget.

— Det är inte på alla platser som vattenrallare och kraftverksbyggare möts med samma fina förståelse från grannar och orsbefolkning, sa han.

Den nya generatören vid Bruksfallet i Boxholm har döpts till Sigyn, detta efter dagen när den togs i drift i januari år.

Setterberg invigde

Kraftverket är om- och tillbyggt för 40 miljoner kr. Både turbinen och generatören är nya.

Invigningen förrättades av Arne Setterberg, s-märkt ordförande för Mjölby-Svartådalens Energiverk AB i

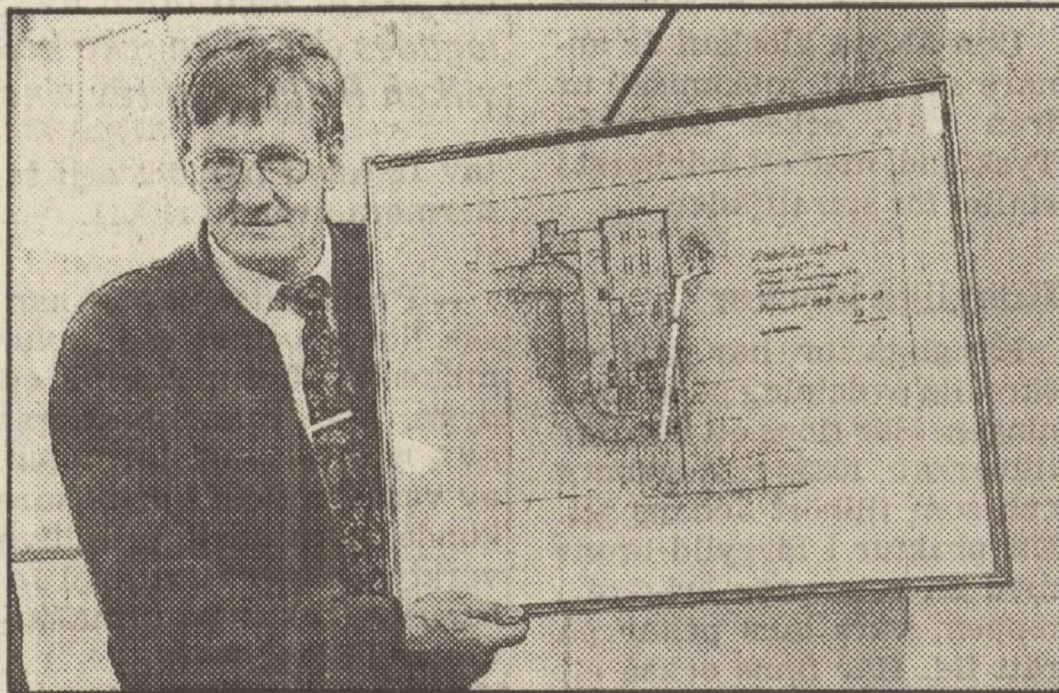

Foto: KARL-JOHAN NORÉN

Gillis Gustafsson, ledaren för kraftverksbygget, fick en målning över hur kraftstationen ser ut på en schematisk bild.

två veckor till (centerpartisten Sten-Åke Andersson tar över efter bolagsstämman som följd av maktskiftet i Mjölby kommun).

Mjölby-Svartådalen är hälftenägare av Bruksfallets kraftträttigheter.

Den andra hälften ägs av Tekniska Verken i Linkö-

ping. De tre letter som följde invigningen var politiker och tjänstemän från staden Kauhajoki. De är gäster hos Linköpings kommun som äger Tekniska Verken.

Nordensten i form

Linköpingspensionären Hans Nordensten, med ett förflutet som teknisk direk-

tör på gamla Boxholms AB, berättade lättsamt för de 40-talet invigningsgästerna om Boxholms industriella utveckling.

Hans berättarglädje när han kommer in på Boxholms bruk vet inga gränser, men den här gången fick Mjölby-Svartådalens VD Gustav Jönsson stoppa honom redan efter 40 minuter...

Hans Nordensten nämnde att det på slutet på 1800-talet utvanns kraft från sex mindre fall i Svartån i Boxholm, att jämföras med dagens enda med den större fallhöjden 23,5 meter.

Bygget filmat

Invigningen videofilmades av amatörfilmaren Helle Wikstål. Han har med sin videokamera följt kraftverksbygget från första början under alla tider på dygnet.

Han har nu ett styvt redigeringsarbete framför sig. Cirka 15 timmars filminspelning ska redigeras ner till något sevärt.

KARL-JOHAN NORÉN